

LASTEN OSASTO

MULINO, OREGON.

Tervehdys kaikille pienille lukijoille. Me olemme olleet luumujen polminussa 2 viikkoa. Siellä oli toisinaan hauskaakin. Kerron tässä yhden jutun sieltä luumumaalta. Siellä tuli ikäinen välttely kahdelle työlle. Toinen väitti työnantajan puolesta ja toinen vastaan. Elkö siiti tulut ennen selvää kuin puhuttiin käsillä. Se, joka oli työnantajan puolesta, näkkesi vastaväittelijänsä peltoon. Silloin me menimme kalkin sen puolesta, joka makasi pellolla, mutta hän teki meille kaikille saman, kuin oli mies. Sitte me alettiin nakella luumulla ja siihen se lopui.

Nyt olen taas täällä ja menen kapitalistiseen kouluun Prunsin pikkari.

CHISHOLMIN UUTISIA.

Chisholmin ihannellitto toimeenpani ilmat viime kunn 17 päivänä. Ohjelmassa oli runoja, lauluja ja kertomuksia, lopuksi tanssia. Ihannelliton toiminta on ollut hiljaista kuukauden keskin ajan. Olemme käyneet järven rannalla uimassa ja marjoja polkimassa. Vaan nyt kun tuli taas kylmä syksy aloimme toimintamme virkistyneenä kesän nautintoista. Kokoukset pidämme joka kunn ensimmäinen tiistai. Ohjelmaa harjoittelemme joka tiistai ilta. Jouluun aatto-iltana pidämme taas ilanvioleton mömpöpuolisella ohjelmalla. Toveri August Mattson on meillä opettajana.

Meillä on ollut kova kiire Punikin levittämisessä. Meiltä asiamestityöjä on viisi: Helvi Markkula, Nancy Mattila, Sylvia Varis, Aini Lehtinen ja Hinnie Mattson. Olemme saaneet jo tähän mennessä toista sataa uutta Punikin tilausta. Kilpailuakaan on vielä muutama päivä ja me yritämme loppuun asti. Luulen että me saamme tänne muutamia palkintoja. Sitte nähdään kun viimeisen katsaus on Työmiehessä.

Lopetan nyt ja kirjoitan toiste lisää. Tervehdys kaikille ihannelliton

työille ja pojille ja kaikille pikku tovereille. — Helvi Markkula.

RORKETON, MAN.

Ollisihan ollut velvollisuuteni kirjoittaa jo enemmän, mutta niin on mennyt aika kesäkiireissä. Isänikin on ollut pois, Dakotassa elon korjuutyössä, me kun olemme sellaisia proletaari-farmareita.

Koulukin on taas alkanut. Ollis paljon mieluusempaa, jos meidän lukukirjoissa olisi jotain uudempiä, vain nytkin mitä on tullut uudempiä kirjoja, sisäititvilt ne niitä samoja vanhoja taruja, joita on jo entisissä kirjoissa ollut. Mitä on uudempiä, on myöhemmstä sodasta ruoittu ja urhoista kerrottu. Ei juuri ollenkaan opeteta luonnontiedettä, joka olisi hyödyllistä tietää. Ainakin nämä maaseutukoulut ovat kovin puutteellisia. Maaseudulla vanhemmat ovat välinpitämättömiä koulunasiolhin. Alituinen raataminen tylsytää vanhemmat, samoin kuin lapsetkin, joutuvat nuorena pois koulusta raatamaan köyhen vanhempien kanssa maanviljelytyössä. Voi! Jospa kaikki maalaisväikkien kiisitäisi, että nämä olot voisi korjata jos maanviljelijät liittyvät yhteen muiden työläisten kanssa vaatimaan inhimillisiä oloja, silloin voisivat saada kodin, jossa ei rasittaisi alituinen puute ja elämän huoli.

Kuolemakin kävi täällä Francis Saaren perheessä, katkasten elämän heidän ainoalta pojalta, Arvi Williamilta, joka eli vain kolme viikkoa.

Meille tulee "Vapaus" lehti, josta seuraamme mielenkiinnolla siskojen kanssa Anni Ruissalon kertomuksia. Vapauteenkin kun on nyt laitettu nuorten osasto.

Jospa minä mainitsen nyt, miten me tänä aamuna heräsimmme. Pyytensä ikkunaan niin kovalla vauhdilla että särki ikkunaruuuon palasiksi. Itse pyy pökeröity niin, että sen sai tappaa, vaan oli se vähän liian kallis keitto kun ruutu särkyi.

Mabel Husa.

KIRJEITÄ

FORT BRAGG, CALIF.

ESITYKSET VAPAIKSI.

Tässä ei ole kysymys mistään maksuvapauksista jonkun loistonumeron katsomiseen tai kuulemiseen, vaan puoleemme ohjelmanumeroidin esittäjille. Tapaa usein ja erittäinkin naisessittäjissä tympäiseviä teeskentelyä, kun he esilintyivät yleisön edessä, runon, laulun tai jonkun muun ohjelmanumeron esityksessä. Kaikki asiaankuulumattomat kaunistelut tekevät hyvin vastenmielisen vaikutuksen katsojaan tai kuulijaa ja kaikkein enempi huomaa tuota, joko sanontatavan, suun tai jonkun muun liikkeen teeskentelyä runonlausujissa. Silten tulee hyväisältöinenkin runo pilattua ja asia, mitä se sisältää jää — miten sanoisin — ikäänkuin tulkittamatta. Olen usein, nähdessäni tuollaisia teeskentelijöitä esintymässä, ajatellut: "Miksi rasittaa itseään ja yleisää turhilla "keikaromisilla" koska paljon helpompi on käyttää vapaata esitystapaa?" Meille työläisille ainakaan elvät soveltu mitkään keikallut, vaan paljon virkeimmän ja mukaansa tempaavamman vaikutuksen saa esittäjä, joka voi seison yleisön edessä vapaasti atvan kuin yksin tai kahdenkesken toverinaa kera. Tällaiset epikohdat voldaan nykyisin saada helposti korjatuksi, koska osatoisammame olevien naisjaestojen kokouksissa harjoitellaan usein ohjelmanumeroidin esittämistä, ei siis muuta kuin asettaa arvostelevan toverikurin alaiseksi ohjelmoin esittäjät, niin ennen pitkää he itsekin huomavat tuon turhamaisuuden, vaan kun olemme heille muka "ilkeä" antaa pikku huomautuksia, niin ei meillä ole toivoakaan kunnollisista esittäjistä.

Yleisön joukosta.

Tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille täältä Fort Braggista. Jospa kirjoitaisiin taas kuulomisia täältä sillä eihän ole huolinut pitkään aikaan lukea Fort Braggin uutisia Toverittaren palstolta. En tiedä missä on vika. Luulen, että velittous on paremmin syytä kuin asiointien vähyys.

Nyhtään tuota kuuluu olevan paljonkin asiaa kirjoitettavan sillä onhan ompeluseurakin alkanut toimintansa kesäloman jälkeen. Nyt pidetään säännöllisesti ompeluseuran kokoukset joka kahden viikon päästä. Ensimmäinen kokous on siis 19 päivänä lokakuuta.

Mikä teitä oikein vaivaa Fort Braggin naiset, kun niin vähätkänsä saavutte kokouksiin ja otatte osaa ompeluseuran toimintaan? Niin usein kuulee sanottavan, että eihän minun siellä tarvita, mutta kuka on se, jota tarvitaan, ellemme me juuri?

Valtion syysjuhlatkin ovat olleet, jotka vietettiin syyskuun viimeisenä päivänä ja lokakuun ensimmäisenä päivänä, joissa oli näytöksäppale "Torpan tytön kosto", joka näytettiin syyskuun 30 päivänä. Ollihan tuota saapunut katsojakin haalin täydetä. Kappale on kyllä paikallaan, vaan liian paljon kullisien muuttoa.

Samassa tilaisuudessa Joosua Pesola piti lyhyen puheen ja selitti työläisten oloja kapitalistisessa yhteiskunnassa. Hän on kyllä mies paikallaan, joka uskaltaa sanoa asioita valossa kuin ne ovat. Hänen laisinaan me tarvitaan.

Sunnuntaina 1 päivänä lokakuuta oli ulkoilma-pikneikki. Luonto ei meitä suosinut sillä kerralla kun ilma oli pilvinen ja kylmä. Ohjelmaa ei suoritettu kentällä, ainoastaan ren-

kaan heittoa ja jotain nappulapellia, jota en saanut tietooni, mitä se oli. Samana iltana juhlittiin haalilla. Ohjelmaa oli: runoja, lauluja ja puhe mrs. Olga Mäeltä ja lopuksi näytöksäppale "Pekan naimapuhat", huvinäytös yhdessä näytöksessä.

Yleistulot juhlilta olivat yhteensä: \$276.75
Menot 147.00
Puhdas jällelös \$128.85,
joka lähetettiin agitatsioonikassaan.
Aino.

ROCKY MOUNTAIN HOUSE, ALTA, CANADA.

Tervehdys Toverittaren lukijoille ja sen kannattajille. Pois on siirtynyt kesä kauneuksineen, pois on leikattu heinät, viljat, perunat pois maasta ja villinä kasvavat marjatkin poimitu. Syystuulet puhaltavat ja talvi tekee tulonan. Eivät täyttä raatajan meiltä ihanat toiveet keväälläkään, kun tietää ettei sen ihannuudesta voi huoletta nauttia, sitä synkempi se on syksyllä. Kylmän talven uhatessa täytyy saada lämmintä ja suojaa. Joskaan täällä puukylällä elivät lämmitysaineet puuta, mutta vaatteet ja ruoka on yhtä kallista kuin teollisuuskeskuksissakin. Kun farmari vie tavaransa markkinoille "tilmi"-kuormallisen, niin jonkun kaikkivaltiaan dollarin saa kätteensä niiden pyöräin päivään raantamisesta. Vaikka olemme tämmöisessä puristuksessa, niin ei sekään avaa silmiä näkemään, mikä se puristaa. Kuinka katkeralta tuntuu oma kärsitty elämämmme. Koetetaanpa mekin maalaisemännät, isännät sekä nuorukaiset horroksista herittää taas ja ruveta taistelemaan nykyistä järjestelmää vastaan. Koetetaan opettaa lapsillemmekin sosialismin aakkosia, että tietävät mihin luokkaan kuuluvat.

Vanhus.

ASTORIA, ORE.

Naisjaoston hommista ei ole taas vähään aikaan ollut Toverittaren palstolla luettavissa. Mutta punaisen kuukauden alkuaa lieue tarpeellista ilmoitella siitä, että se on olemassa ja toimii valmistellessa katkessa hiljaisuudessa suunnitelmiaan. Viimeksi se neuvotteli paikallisen nuorisoliiton edustajan kanssa siitä, että onko nuorisoliitto valmis ottamaan sille kansainvälisillä päätöksillä siirretyn lasten kasvatustyön vastaan. Nuorisoliiton edustaja arvelli, että heillä vielä täällä kertaa on paljon työtä omassa keskuudessaan, että he mielellään vielä luopuvat tuosta uudesta "esikoisokendestaan" vanhempien jäsenten hyväksi. Ja niin se sitten jäi kun jäikkin etupäässä naisten huostaan, sillä osaston kokouksessa valittuun valvokomiteaan tuli vain yksi miestoveri.

Toisena suunnitelmiana on ollut vierailuretken toimeenpaneminen Svenenin, jossa on paljon "kantofarmarien" emäntiä, joiden kanssa haluaisilla tehdä tuttavuutta. Asia onkin niin pitkällä jo, että vierailuretken toimeenpaneminen on hyväksytty, ajasta ei vielä ole lopullisesti päätetty.

Naisten ohjelmakokouksia on jo pidetty kaksi joissa osanottajia ei vielä ole niin runsaasti kuin olisi toivottavaa. Mutta miellala kokouksessa on ollut hilpeä ja toverillinen. Sitä ovat lisänneet puolestansa huvittavat ilmapöytäkirjat, joita kokouksissa on esitetty. Ohjelmakokoukset ovat tois-taiseksi pidetyt klubin ravintolahuoneessa, joka päiväkokoiksiin ja varsinkin auringokaisina päivinä ei ole houkutteleva. Sen vuoksi onkin ruvettu mieltäskelmään, että siirrettäisiin kokoukset johonkin ylempään kerrokseen, kuten esimerkiksi tanssisaaliin lehterille.

Ensi perjantaina on taas tällainen ohjelmakokous kello 2 päivällä ja toivottavasti järjestetään se jo yläker-taan, joten kokous jo senkin vuoksi lupaa tulla hauskaksi.

Yleiset luennot. Osaston agitatsioonikissa on yhdessä lukurenkaiden yleisen kokouksen kanssa päättännyt toimeenpanna yleiset luennot. Luennohjelmaa oli: runoja, lauluja ja puhe mrs. Olga Mäeltä ja lopuksi näytöksäppale "Pekan naimapuhat", huvinäytös yhdessä näytöksessä.

toimikunta on yhdessä lukurenkaiden yleisen kokouksen kanssa päättännyt toimeenpanna yleiset luennot. Luennohjelmaa oli: runoja, lauluja ja puhe mrs. Olga Mäeltä ja lopuksi näytöksäppale "Pekan naimapuhat", huvinäytös yhdessä näytöksessä.

ÄITI

(Jatkoa seitsemänneltä sivulta)

mitä puhua ihmisille. Mutta nyt minä lähden. En voi uskoa ja sen vuoksi täytyy minun lähteä. Tiedän, äiti, että ihmisten sielut ovat epärehellisiä ja ikäisiä. Kaikki elävät katteudessa, kaikki haluavat itsekuuloisuutta; ja koska löytyy vaan vähän syötävää, koettaa jokainen syödä toinen toisensa.

Hän antoi päänsä vaipua ja vaipui ajatuksiinsa kotvaseksi aikaa. Vihdoin virkkoi hän: "Minä menen aivan yksin kyllen ja metsäkyllin liepelle ja herään väkeli. Tarpeellista on, että kansa ottaa asian omiin käsiinsä ja tekee itse työn. Saatetakoon heidät ymmärtämään — ja he kyllä löytävät itse sitte tien. Ja niinpä minä koetan herittää heitä ymmärtämään. Heille ei löydy muuta toivoa, kuin mikä heillä on it-sessinsä, eikä muuta ymmärrästä löydy, kuin heidän oma ymmärryksensä! Ja tämä on totuus!"

"He vangitsevat teidät!" virkkoi äiti matalalla äänellä.

"He vangitsevat minut ja päästävät taas vapauteen. Ja sitte jatkan taas samalla tavalla!"

"Talonpojat itse tulevat sitomaan teidät, ja teidät heitetään vankeuteen".

"Minä olen vankilassa jonkun aikaa, sitte vapautetaan minut ja taas jatkan työtäni. Ja mitä talonpoikien tulee, sitovat he minut yhdesti, kahdesti ja sitte käsittelevät että heidän ei pitäisi sitoa minua; vaan kunnella minua. Minä sanon heille: 'En pyydä teitä uskomaan minua; pyydän teitä ainoastaan minua kuulemaan! Ja jos he kuuntelevat, uskovat he minua'.

Hän väänтели itseänsä tuolissa ja nousi sitte hitaasti. "Menen kapakkaan ja istun siellä viien seassa jonkun aikaa. Vähävenäläisiä ei kuulu. Onko hän jo täydessä työssä".

"Niin se olla pitää! Kertokaa hänelle minusta".

He kulkivat yhdessä keittiöön ja katsahattamatta toisiinsa vaihtoivat lyhyitä hyvästelyjä.

"Sanon hänelle", lupasi hän.

"Hyvä on, hyvästi!"

"Hyvästi! Milloin jättätte työne?"

"Olen jo jättänyt".

"Milloin lähdette?"

"Huomenna, varhaan aamulla. Hyvästi!"

Hän kumarsi päätänsä ja kompuroid eteliseen horjuen, kuten näytti ja kömpelösti. Äiti seisoi oressa heikkisen, kunnellen raskalta, poistuvia askelia ja epäilyksiä, jotka ilman-tuivat hänen sydämeensä. Sitte kääntyi hän kuulumattomasti takaisin huoneeseen, ja vetäen ikkunaverhot syrjään, katsahti ulos ikkunasta. Musta pimessä vallitsi siellä likahtamattava varpailaan, avonaisin irvisuin.

"Minä elän yössä!" ajatteli hän.

"Ikuisessa yössä!" Hän tunsi siellä mustapartaista, hiljaista talonpoika kohtaan. Hän oli niin tukeva ja voimakas — ja kumminkin oli hänessä jonkunlaista avuttomuutta, kuten kal-kissa talonpojissa. (Jatk.)